

Titel: Kapitel 18.

Citation: "Kapitel 18.", i 1909: Lov, s. Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r30-shoot-chptrd1e4725.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: 1909: Lov

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kapitel 18.

Syn og Skøn.

§ 187.

Når der i en borgerlig Sag fremsættes Begæring om Optagelse af Syn og Skøn, og Begæringen af Retten tages til Følge, såvel som når i en Straffesag de i § 726 nævnte Betingelser foreligge, udmelder Retten ved et Udmeldelsesdekret en

Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.

eller flere Syns- eller Skønsmænd. Dersom den, der skal tilkaldes, har en almindelig offentlig Bemyndigelse til Foretagelsen af vedkommende Syn eller Skøn, sker i Straffesager Tilkaldelsen ved Rettens til ham rettede Begæring.

Personer, som bo udenfor vedkommende Rets Embedsområde, kunne kun udmeldes af denne, når det er oplyst, at de ere villige til at efterkomme Udmeldelsen, eller når det findes nødvendigt, enten fordi der indenfor Retskredsen ikke findes sagkyndige Personer, som kunne benyttes, eller fordi den Ting, der er Genstand for Forretningen, er udenfor Retskredsen.

§ 188.

Kun Personer, der ere uberygtede, kunne udmeldes til Syns- eller Skønsmænd, hvorhos Personer, der vilde være udelukkede fra at handle som Dommere i Sagen ifølge § 61, Nr. 1 og 2, under ingen Omstændigheder må tilkaldes som Syns- eller Skønsmænd, og de øvrige i § 61 nævnte Personer kun, for så vidt det ikke er muligt at finde andre lige så gode.

Til at foretage Syn og Skøn kunne Kvinder udmeldes lige såvel som Mænd. Alt, hvad der i denne og andre Love er bestemt om Syns- eller Skønsmænd, finder tilsvarende Anvendelse på Kvinder.

§ 189.

Enhver, der er pligtig at vidne, er også pligtig at modtage Udmeldelse som Syns- eller Skønsmænd.

Statens Embedsmænd og Bestillingsmænd fritages for Udmeldelse, når de ved Skrivelse fra de dem foresatte Myndigheder oplyse, at de ikke have den fornødne Tid, eller at Forretningens Foretagelse i øvrigt kommer i Strid med deres offentlige Pligter. Personer, for hvem Syns- eller Skønnsforretningens Udførelse vilde medføre stort Besvær eller Ulempe, bør, for så vidt Omstændighederne tillade det, forskånes for Udmeldelse. Det samme gælder om den, der har fyldt 65 År.

§ 190.

For så vidt Personer ere beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af visse Syn eller Skøn, bør andre kun udmeldes hertil, når Henvendelse til hine vilde medføre en Forhaling, hvorved Øjemedet kunde forspildes, eller når andre særegne Grunde gøre det tilrådeligt.

Til Forretninger, ved hvilke, der udkræves særegen Indsigt eller Færdighed, bør i Reglen kun udmeldes Mænd, der ifølge offentlig Stilling eller Livserhverv eller dog ifølge offentlig aflagte Prøver må anses for duelige hertil.

Skal i en Straffesag en Kvinde synes på Legeme, bør i alle Tilfælde, hvor det til Øjemedets Opnåelse er tilstrækkeligt, Kvinder dertil vælges, navnlig bør, hvor Spørgsmål foreligger om Svangerskab eller Barnefødsel, kvindelige Læger eller Jordemødre benyttes, for så vidt disse må antages at have tilstrækkelig Indsigt til at afgive Erklæring om Spørgsmålet.

§ 191.

Enhver af Parterne kan gøre Henstilling til Retten om Valget af Syns- eller Skønsmændene, men Retten er ikke bunden herved. Retten bør forinden Udmeldelsen meddele Parterne — i borgerlige Sager dog kun, hvis de ere mødte —, hvilke Personer der agtes udmeldte, og give dem Adgang til at udtale sig om disse. Denne Regel kan i Straffesager tilsidesættes, når Omstændighederne ikke tillade dens lagttagelse.

Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.

Indsigelser, der ikke gøres gældende straks ved Udmeldelsen, kunne i borgerlige Sager ikkun tages i Betragtning, når Parten oplyser, at han uden Brøde fra sin Side har været ude af Stand til at fremsætte dem tidligere. Den Part, der agter at fremsætte sådanne Indsigelser, har inden en Uge efter Udmeldelsen at indkalde Modparten til et Møde for den Ret, der har foretaget Udmeldelsen, og i dette at fremsætte sine Indsigelser. Rettens Kendelse kan, når den tager Indsigelserne til Følge, ikke påklages; nægter den at tage Indsigelserne til Følge, kan der finde Kære Sted over dens Afgørelse.

§ 192.

I borgerlige Sager må det i Udmeldelsesdekretet tydeligt angives, hvad der er Forretningens Genstand og Øjemed. Tillige nævnes den Tid, da Afhjemlingen skal foregå — medmindre Fastsættelsen af Tiden herfor efter Omstændighederne findes at måtte bero til senere Berømmelse —, og det pålægges de udmeldte til den Tid at møde for at afgive og bekræfte deres Erklæring. Hvor særlige Grunde tale derfor, bør den til Synet eller Skønnet fornødne Besigtigelse foretages i et Retsmøde, der kan afholdes udenfor det sædvanlige Tingsted.

I Straffesager foretages den til et Syn eller Skøn fornødne Besigtigelse under et Retsmøde — der efter Omstændighederne bliver at foretage udenfor det sædvanlige Tingsted —, medmindre Synet eller Skønnet udkræver fortsat lagttagelse eller Undersøgelse, eller Besigtigelse under et Retsmøde af anden Grund, såsom af Sømmelighedshensyn, findes uhensigtsmæssig eller ufornøden, i hvilket Tilfælde Retten kan overlade Mændene at foretage eller fortsætte deres Besigtigelse udenfor Retsmøde. I sådant Tilfælde bliver der i Udmeldelsesbeslutningen eller Begæringen eller under Møde inden Retten at give dem sådan Meddelelse om Synets eller Skønnet Genstand og Øjemed, som i første Stykke nævnt, samt sådan anden Anvisning, som måtte udkræves. Skulle Mændene afgive skriftlig Erklæring, bliver der i Udmeldelsesbeslutningen eller Begæringen eller i en Tilførsel til Retsbogen, hvoraf Udskrift overgives dem, at forelægge dem bestemte Spørgsmål til Besvarelse.

Vil Foretagelsen af et Syn eller Skøn medføre Tilintetgørelse eller Forandring af dets Genstand, bør så vidt muligt en Del af denne holdes udenfor Undersøgelsen. Lader dette sig ikke gøre, bør Syns- eller Skønsmændenes Antal ikke være under to.

De gældende Regler om Obduktionsforretninger blive fremdeles stående ved Magt.

§ 193.

Med Hensyn til Syns- eller Skønsmænds Møde til Afhjemling eller gentagen Afhøring for Retten finde Reglerne i §§ 162 og 163 tilsvarende Anvendelse. Hvis disse Regler ere til Hinder for, at Afhjemlingen finder Sted ved den udmeldende Ret, kan denne i Udmeldelsesdekretet bestemme, at Afhjemlingen skal ske ved Underretten på det Sted, hvor Syns- eller Skønsmændene bo eller opholde sig, eller, hvis dette måtte medføre mindre Besvær for Mændene, for Underretten i den Retskreds, hvor Forretningen er foretagen.

Skulle Syns- eller Skønsmænd møde for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, må en Udskrift af denne forelægges Underretten, der forsyner den med en Påtegning om, når Afhjemlingen skal finde Sted.

Hvor det viser sig nødvendigt at udmelde Syns- eller Skønsmænd, der opholde sig i en anden Retskreds end den, hvor Genstanden for Forretningen befinder sig, og Omstændighederne ikke tillade, at Genstanden forsendes til Mændenes Opholdssted, ere de pligtige at begive sig derhen, hvor den findes, selv om de i § 162 opstillede Grænser for deres Mødepligt derved overskrides.

Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.

§ 194.

Udmeldelsesdekretet bliver uden Ophold at forkynde for de udmeldte i Overensstemmelse med de for Vidner givne Regler. Skulle Mændene møde for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, skal tillige den i foregående Paragraf ommeldte Berømmelse af Afhjemlingen forkyndes for dem. i borgerlige Sager desuden for Modparten.

I borgerlige Sager skulle Syns- og Skønsmændene give Parterne Underretning om, når og hvor Forretningen foregår. ligesom de også have at meddele Parterne Genpart af den skriftlige Forretning (§ 195) eller dog at give dem Adgang til at gøre sig bekendt med den senest 3 Dage forinden Afhjemlingen.

Klage over Syns- og Skønsmænds Fremgangsmåde ved deres Forretning fremsættes for den Ret, for hvilken Afhjemlingen skal ske. Denne kan pålægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre Forretningen.

§ 195.

Syns- og Skønsmænd afgive deres Forklaring ved en skriftlig, til Retten stilet, af Mændene underskreven Erklæring. Dog kan Retten med Hensyn til Forklaring, som skal afgives under Domsforhandlingen i Nævningesager (se § 816). frafalde Krav om skriftlig Afgivelse. Yderligere Forklaring kan afæskes dem inden Retten; findes Erklæringen mangelfuld, kan derhos Retten pålægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre den i en yderligere skriftlig Erklæring. Vedrøre Manglerne Erklæringens Af- fattelse, bør Retten yde Mændene fornøden Bistand til deres Afhjælpning. Sådant Bistand kan også, når Mændene ønske det, og Omstændighederne i øvrigt tale derfor, ydes inden det Retsmøde, i hvilket Afhjemlingen finder Sted. Herom skal der da senest i dette Retsmøde meddeles Parterne Underretning.

Er Erklæring afgiven af et dertil beskikket Kollegium, bør Møde i Retten, hvor sådant skal finde Sted, som Regel ikke fordres af flere end et af dets Medlemmer eller, hvor der er Meningsforskel, af et Medlem for hver af de Meninger, hvori Kollegiet har delt sig; dette udpeger selv de Medlemmer, som skulle give Møde. Hvor Erklæring afgives af to eller flere Syns- eller Skønsmænd, bør, hvis Mændene ikke ere enige, hver enkelt Mening fremgå af Erklæringen.

Afhørelse af Syns- og Skønsmænd sker efter Reglerne om Afhørelse af Vidner; dog kunne Mændene som Regel overvære hverandres såvel som Vidners Afhørelse, og det kan af Retten tilstedes dem at rådføre sig

med hverandre, forinden de svare.

§ 196.

I borgerlige Sager have Syns- og Skønsmænd at bekræfte deres Syn eller Skøn med Ed eller, under de i § 178 angivne Betingelser, med den der omhandlede højtidelige Forsikring, medmindre begge Parter give Afkald derpå. Er Syn eller Skøn afgivet i Henhold til en almindelig Beskikkelse hertil, bortfalder Bekræftelsen. Denne går ud på, at Mændene have udført deres Hverv og afgivet deres Erklæring eller Forklaring efter Samvittighed og bedste Overbevisning.

I Straffesager finder sådan Bekræftelse som i første Stykke nævnt Sted, når Syns- eller Skønsmændenes Erklæring eller Forklaring afgives for en Undersøgelsesret, medmindre Mændene må antages på ny at skulle afhøres under Domsforhandlingen (Nævningesager), samt når Afhøring finder Sted under Domsforhandlingen, jvf. dog § 177.

§ 197.

Når en Syns- eller Skønsmand uden gyldigt Forfald udebliver fra Retsmødet eller uden lovlig Grund vægrer sig ved at udføre Hvervet eller undlader at foretage

Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje. 42

noget, som påhviler ham i Anledning af dette, eller vægrer sig ved at svare på de Spørgsmål, som stilles til ham i Retten, eller ved at bekræfte sin Erklæring eller Forklaring med Ed eller Forsikring, hvor sådant er foreskrevet, finde Reglerne i §§ 168 og 180 Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Dog kan Retten, når dette er muligt og efter Omstændighederne kan bidrage til Sagens Fremme, udnævne andre Syns- eller Skønsmænd enten straks, eller når de anordnede Tvangsmidler forgæves ere anvendte. I borgerlige Sager kan dette dog kun ske efter Begæring af vedkommende Part, der i så Fald ikke kan forlange yderligere Tvangs Anvendelse mod den eller de genstridige Syns- eller Skønsmænd.

§ 198.

Have Syns- eller Skønsmænd Forfald, eller har det været dem umuligt at gøre Forretningen færdig, komme de i § 168, sidste Stykke, givne Regler til Anvendelse med de Lempelser, som følge af Forholdets Natur.

§ 199.

Med Hensyn til Indsigelser fra Syns- eller Skønsmændenes Side såvel som Kære over de Kendelser, hvorved noget pålægges dem, forholdes efter de om Vidner givne Regler.

§ 200.

De om Vidner givne Regler skulle med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur, anvendes på Syns- og Skønsmænd, for så vidt ovenstående Forskrifter ikke ere til Hinder derfor.

§ 201.

At Syn eller Skøn har fundet Sted, udelukker ikke fornyet Syn eller Skøn over samme Genstand ved de samme eller, når Retten finder det hensigtsmæssigt, andre Mænd.

§ 202.

Udmeldte Syns- og Skønsmænd erholde, for så vidt Udførelsen af det dem pålagte Hverv eller deres Møder for Retten i Anledning deraf gøre det nødvendigt for dem at rejse mere end 3 Kilometer fra deres Hjem, dels Godtgørelse for Udgifterne derved, beregnet efter 2den Klasses Takst for Rejse på Jernbane, efter 1ste Klasses Takst for Rejse på Dampskib, og i øvrigt med 30 Øre for hver løbende Kilometer, dels i Tærepenge 2 Kroner, når Fraværelsen fra Hjemmet ikke varer 4 Timer, og ellers 6 Kroner med Tillæg af 3 Kroner for hver 6 Timer, de ud over 12 Timer ere fraværende fra Hjemmet.

Disse Ydelser eller, hvis de ikke kunne anslås bestemt, passende Forskud på dem skulle i borgerlige Sager tilbydes forud. I Straffesager kunne Mændene ved Udmeldelsens Forkyndelse for dem forlange fornødent Forskud på Godtgørelsen for Rejseudgifter såvel som på de dem forinden deres Møde for Retten tilkommende Tærepenge. I øvrigt blive de dem tilkommende Beløb at udbetale ved Rettens Foranstaltning.

Der tilkommer derhos Syns- og Skønsmænd Godtgørelse for andre Udlæg og sportelmæssig Betaling for deres Forretning. Har denne udkrævet særlig Møje eller Tidsanvendelse eller særlige Fagkundskaber, kan Retten forhøje Betalingen efter sit Skøn.

Udenfor de nævnte Betalinger må Syns- eller Skønsmænd under den i Straffelovens § 117 bestemte Straf intet modtage af Parterne for deres Forretning.

Nr. 53. Lov af 26. Marts om Rettens Pleje.

§ 203.

Til Understøttelse under Efterforskningen i en Straffesag kan Politimesteren, når Omstændighederne ikke tillade Opsættelse, lade foretage Syns- eller Skønsforretninger ved Mænd, som han selv tilkalder, samt afkræve disse ubeediget Erklæring angående Forretningens Resultat. Ere de pågældende ikke beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af sådant Syn eller Skøn, ere de dog kun pligtige at efterkomme Kaldelsen, når Forretningen skal foretages og Erklæringen afgives i den Underretskreds, i hvilken de bo. Udebliver eller vægrer nogen således tilkaldt Synsmand sig ved at efterkomme Kaldelsen, kan Politimesteren pålægge ham en Bøde til Politikassen af indtil 20 Kr., at udrede inden en Uge, og, når Sagen er af sær Vigtighed, endog om fornødent lade ham afhente med Magt. Politimesteren har dog snarest muligt at henvende sig til Retten om Varetagelse af det videre fornødne i Anledning af Forretningen, og det står da de pågældende frit for, i Overensstemmelse med § 797, for Retten at forebringe deres mulige

1909: Lov,

Klager over formentlige Overgreb fra Politimesterens Side.

Reglerne i den foregående Paragraf finde tilsvarende Anvendelse ved Tilkaldelse af Syns- og Skønsmænd ved Politimesteren.

§ 204.

Det har sit Forblivende ved de gældende Regler om Søforklaringer. Underde i § 178 angivne Betingelser træder den der omhandlede Forsikring i Eds Sted. Det har ligeledes sit Forblivende ved de Regler, som for Tiden gælde om Sø- og Handelsrettens, henholdsvis Søretternes Medvirkning ved Besigtigelser, Skøn og Taksationer i Tilfælde, hvor der ikke er rejst Retssag, jvf. dog § 18.